NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 11944

FEYGELAKH

David Roykhel

The original of this title comes from the permanent collection of the YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol
of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from
a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights
in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain
or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.
If you hold an active copyright to this work – or if you know who does –
please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פייגעלאך

[illegible]

דאס הונגעריקע פייגעלע.

מאמע, ליבע מאמעשי, גיכער קום אהער!
עס'ן דאָרט בײם פענסטערל צאפּלט זיך א טרעק.
וועהגאר־וועה! א פייגעלע, א ברעקעלע א קליינס
פיטשעטשעט אוי' טרייערק, און וויל גאָר ניט אוועק.
ס'מוז דאָס אָרים פייגעלע הונגריק געבאך זיין —
ניטאָ שוין מער קיין קערנדל פאר איר און וויסטן פעלד.
און עס בעט דאָס פייגעלע, בעט זיך שטיל תחנונימדיק
ברעקעלאך דעם הונגער שטילן און א שוץ פון קעלט.
עפן איך דאָס פענסטערל, נומעגוטע מאמעשי,
זאָל דאָס קליינע פייגעלע אריינפליהען צו מיר!
וועהגאר ווי דערפרירן ס'איז, וועהגאר ווי עס טרייסלט זיך
טייער, ליבעס פייגעלע, מיר זאָל זיין פאר דיר!
ציטער ניט מיין פייגעלע, צאפּל ניט אזוי!
פליה שוין דורכן פענסטערל אין צימערל אריין.
ס'וועט דיר דאָ קיין עסן פעלן
ס'וועט דיר וואַרים זיין!

אונזערע ווינטער-פייגעלאך.

פוך און פוך און ווידער פוך...
מיט א ווייסער קלארער טוך
דעקט זיך איין דאס שטעטל,
עס, דער שטילער שנייער פאלט!
איבער פעלד און איבער וואלד
בעט ער אים זיין בעטל!

ד. איינהארן.

פרײלאך קנאקט דאס פייער אין אויוון און א ליבע ווארימקייט פילט אן די גאנצע שטוב. און אין דרויסן איז מוראדיק קאלט, א זאווערוכע: דער פראסט ברענט, די ביימער קרעכצן, דער ווינט פייפט, טרייבט דעם שניי פון די דעכער אראפ און דרייט אים אין א ווילדן קאראהאד, די שויבן ציטערן... מיט אמאל-טראך! עפעס האט א קלאפ געטאן אין פענצטער. ווער קען דאס זיין אין אזא געוויטער? זעה-נאר, א פייגעלע נאר! דאס אומגליקלאכע באשעפעניסל, ראטעווענדיק זיך פון קעלט, קלאפט אין פענסטער און זוכט פאר זיך א היים אין אונזער ליכטיגער, ווארימער שטוב. מ'דארף דאס אריינלאזן און געבן עפעס עסן: וויפיל אומגליקלאכע פייגעלאך וועלן היינט נעבאך אומקומען פון הונגער און קעלט!

דאס מסתמא ווייסט איר, אז ניט אלע פייגעלאך פארלאזן אונז אין הארבסט און פליהען אוועק אין די

וואַרימע לענדער. אַ סך פֿײגעלאַך בלײַבן בײַ אונז
ווינטערן, און ווי ס'קומט נאָר דער האַרבסט און ס'ווערט
אַלץ שווערער און שווערער צו געפֿינען פֿאַר זיך שפּײַז,
קלײַבן זײ זיך צונויף פּאַרעקסווײַז און וואַנדערן פֿון
אײן אָרט צום אַנדערן: פֿונעם וואַלד, וואו זײ האָבן
דעם זומער פֿאַרבראַכט, נעהענטער צום שטעטל, לעבן
די הײַזער, וואו ס'איז לײַכטער צו געפֿינען פֿאַר זיך
עפּעס צו עסן אין אַ סוך פֿון קעלט. אָט די ראָזיגע פֿײגע-
לאַך באַלעבן אונזער ווינטער-לאַנדשאַפֿט און אָן זײ וואָלט
דער לאַנגער ווינטער אויסגעזען אַ סך אומעטיקער.

ווער ס'האָט נאָר אַמאָל פֿאַרבראַכט אין אַ שטעטל
אָדער אין דאָרף דעם האַרבסט, דער ווייסט גאַנץ גוט,
וועלכע פֿײגעלאַך ס'בלײַבן בײַ אונז ווינטערן. דער,
וואָס האָט געוואוינט אין דאָרף, האָט מסתּמא באַמערקט,
אַז אין האַרבסט, ווען ס'רוב פֿײגעלאַך, וואָס באַלעבן
זומער מיט זײער פֿרײדעוודיקן געזאַנג אונזערע וועלדער,
פֿעלדער און גערטנער, פֿליִען אַוועק, באַווײַזן זיך אויף
זײער אָרט גאָר אַנדערע פֿײגעלאַך, וואָס איר האָט נאָך
קײנמאָל ניט געזעהן לעבן אײַער שטוב: פּיקהאָלצן,
פֿינקעלאַך [1]), קלעטערלאַך [2]), מסיוסיקעס, שטיגליצן און
פֿיל אַנדערע. און אָט אין דער ראָזיגער צײַט קאָן מען
זיך צוזאַמענטרעפֿן באַקענען מיט זײ.

דעם פּיקהאָלץ איז זעהר לײַכט אונטערצושײדן פֿון ד[י]
איבעריקע פֿײגל. ער קלעטערט געוויינט אויף די בײמער
אָנשפּאַרנדיק זיך מיט זײַן עק, און קלאַפּט הילכיק מי[ט]

1) סיניצעס.
2) פּאָלזונקאַ, פּאָפּאָלזען.

זײַן שנאָבל אין קאָרע פֿון בױם, אַזױ, אַז פֿון װײַטנס קאָנט איר שױן הערן, װי ער אַרבעט געשמאַק, הורב. בױערנדיק מיט זײַן שפּיציקן שנאָבל די קאָרע פֿון בױם, שלעפּט ער פֿון אונטער איר אַרױס די אײַעלעך פֿון פֿאַרשײדענע אינזעקטן און עסט זײ אױף. בײַ אונדז האַלטן זיך געװײנטלעך, אױף, אַז די ראַזינע מינים פּיקהאָלצן: דער גרױסער שװאַרצער פּיקהאָלץ, מיט אַ רױט היטעלע

דער פּיקהאָלץ.

אױפֿן קאָפּ, נאָכדעם דער גרינער, נאָר עפּעס פֿאַר אַלץ טרעפֿט מען דעם קאָלירטן פּיקהאָלץ.

נאָך געשיקטער פֿאַרן פּיקהאָלץ איז דאָס קלעטערל. ניט קײן גרױס פֿײגעלע מיט אַן אַש־גרױ רוקנדל און אַ װײַס הערצל; מיט אַ גרױסן קאָפּ און אַ לאַנגן, שטאַרקן שנאָבל. צעשטאַרנדיק די קאָרע און אַרױסשלעפּנדיק פֿון

אונטער איר די פאַרשידענערליי אינזעקטן, קלעטערט
דאָס דאָזיקע פייגעלע ניט נאָר אַרויף-בוים, ווי דער פּיק-
האָלץ, נאָר אויך אַראָפּ-בוים, מיטן קאָפּ אַראָפּ, וואָס
קיין שום פּיקהאָלץ און קיין שום אַנדערער פויגל אויף
דער וועלט איז ניט אימשטאַנד עס צו טאָן.

צוזאַמען מיט די קלעטערלאַך קומען צו פליִען די
פינקעלאַך – וסוואַוס, רירעוודיקע פייגעלאַך. מיט אַ

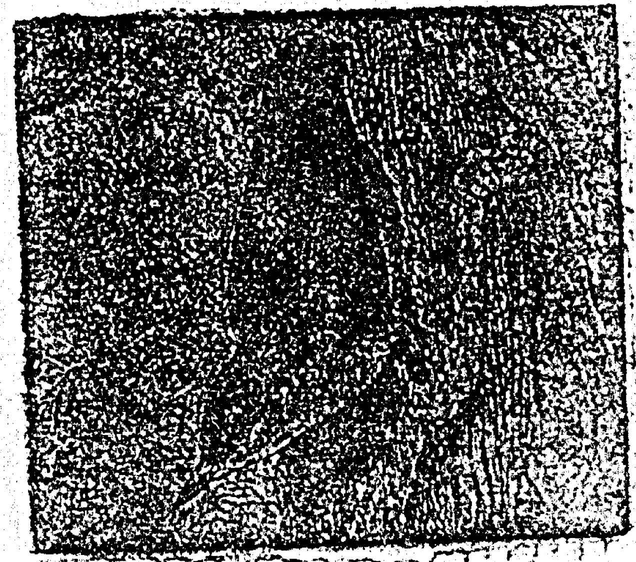

דאָס קלעטערל.

גרילאַכן צוויטשערן פליִען זיי פון איין בוים צום
צווייטן, פון איין צווייגל אויפן אַנדערן, אַרומטאַרנדיק
יעדער צווייגעלע באַזונדער, אַריינטשעקענדיק דאָס בינ-
בעלע אין יעדער שפּעלטעלע, אין יעדער שפּאַרינקעלע,
וואו זיי באַמערקן נאָר אַן אינזעקט. ס'איז פּשוט אַ מחיה
צו צוזעהן, ווי די דאָזיקע פריילעכע חברה בּאַל.

הבֿתּעווּעט דאָס אויף די צווייגעלעך. נאָך לאַנג געדויערט
עס נישט: אָנגעטאָנצט זיך, אָנגעקלאַפּט זיך מיט די פֿינ-
געלאַך, אָנגעצווייטשערט זיך, אָפּגעטשעפּעט איך אין בויך
און פֿאַרט גלייך אויפֿן צווייטן! מיט אן אומגעווינטלעכער
נעפּיקטקייט קלעטערן זיי און כאַפּן זיך אן פֿאַר די
דינסטע צווייגעלאך און בלייבן אַמאָל אַפֿילו הענגען
מיטן קאָפּ אַראָפּ. זיי האָבן אויסגעבע דינע און שטאַרקע
פֿיסעלאך און שאַרפֿע נעגעלאך, פּונקט די עלטע עמנאָם

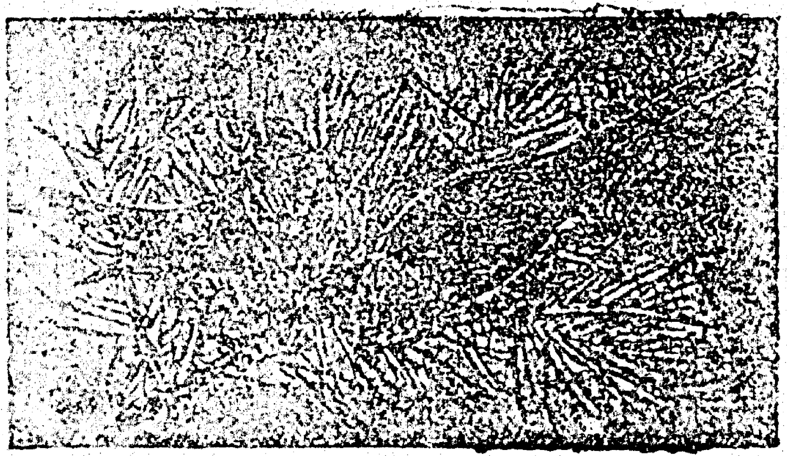

פּינקעלאַך.

מיטע קונצשטיק איז בײַ זיי געווינט מיט געניטשט. ווער
מ'האָט נאָר אַמאָל געפּרוּווט האַלטן אַ פּינקעלע אין האַנט,
דער ווייס נאָך נישט דעם טעם פֿון אירע שאַרפֿע נעגעלאך.
ניט אומזיסט זאָגט דער פּויער: „קליין איז דאָס פּינקעלע,
דאָס פּינקעלע, אָבער נעגעלאך ווי בײַ אַ קאַץ".

און אונדזערע קאַבן האַלטן זיך אויף קעגלאַבע מיניס
פּינקעלאך: דאָס גרעסטע פֿון זיי איז גרויס ווי אַ וואָרא-
בייטשיק, און מ'רופֿט עס דאָס גרויסע אָדער געווינטלעכע

פינקעלע. דאָס הערצל איז בײַ איר אַנגלס, דאָס רוקנדל גרינבלאַך; אויפן קעפּעלע אַ שוואַרץ היטעלע, די בעקלאַך־ווײַסינקע און אויפן העלדזל אַ שוואַרץ קניפּל. דער צווייטער מין איז אַ ביסל קלענער מיט אַ צאַרטן הימל־בלויען קאָליר. הינטערס ווינט נאָך פאַראַן אַסקאָלירנ־דיגע פינקעלאַך מיט שוואַרצע קעפּעלאַך, שטופּאַטע און ראַנטקיגע.

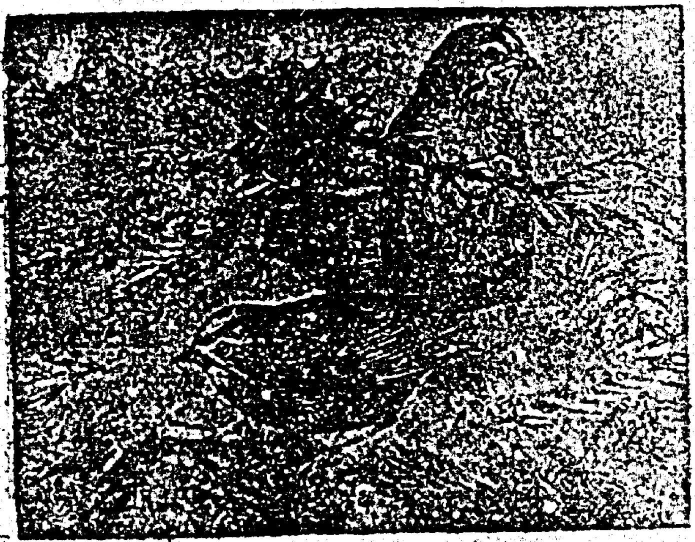

קרײנדעלאַך.

אינאײנעם מיט די פינקעלאַך קומט אָפט צו פליהען אַ קלײן פײגעלע — דאָס קרײנדעלע *). דאָס איז דאָס קלענסטע פײגעלע, וואָס מ׳טרעפט אין אונזערע קאַנטן. נאָר, פונדעסטוועגן בלײַבן די קרײנדעלאַך בײַ אונז ווינטערן און טראָגן אַריבער די גרעסטע קעלטן, אַדאַנק דעם וואַרעמען פוכן פעטערל, וואָס זײ טראָגן

*) [illegible]

אויף דער קליינינקן קערפערל. מ׳קען זי קענטיק זען
אויף די יאָדלעס, וואו זי פאָרן אַרום יעדעס צווייַגעלע
באַזונדער, זוכנדיק פאַרשידענערליי אַרגלאַך פון
אינזעקטן. די קריינדעלאַך האָבן אויף זייערע קעפּלאַך
גאָלדענע משובעקלאַך, וואָס שטראַלן זיך אָפּ אויפן און
זעהען אויס ווי קריינדעלאַך. מ׳קען זיין, אַז צוליב דעם
מאַכט רופט מען זיי קריינדעלאַך.

דאָס ספּרענקערל.

ס׳איז דאָ נאָך אַ קליינטשיק פייגעלע, ניט גרעסער
פאַרן קריינדעלע, וואָס וואַנדערט איך ווינטער פון וואַלד
אַריבער נעהנטער צו די וואוינונגען פון מענטשן. דאָס
דאָזיקע פייגעלע זעהט מען אָפּט אין די סעדער און אויף
די באַלקאָנעס. דאָס איז דאָס ספּרענקערל*), אַ קליין
אַסקאָרענדיק פייגעלע מיט ספּרענקלאַך באַשפּרענקלט

*) קראַפּיווניק.

און מיט אַ עקעלע אויף אַרויף. דאָס דאָזיגע קליינטשינקע פייגעלע טראָגט אַריבער די גרעסטע קעלטן און זאַווע־רוכעס נאָכמער, און סאַמע ברענענדיקסטן פראָסט קענט איר אָפט הערן איר פריילאַך, קלינגענדיק געזאַנג.

אָבער די אמתע סטענדיגע ווינטער־געסט אונזערע, וואָס באַשיינען אונזער איינטאָקיגן ווינטער־פּייזאַזש — זענען די ליבינקע שנייפייגעלאַך*), וואָס האָבן, ווייזט אויס באַקומען דעם דאָזיגן נאָמען, דערפאַר, וואָס זיי באַווייזן זיך סטענדיק מיטן ערשטן שניי. ס'איז ממש אַ חיות צו זעהן, ווי אין אַ קלאָרן ווינטער־טאָג קלייבט זיך צונויף אַ גאַנצע סאָרע פון די דאָזיגע לעבעדיקע, שיינינקע, פולינקע, פייגעלאַך, מיט העל רויטע הערצעלאַך, שוואַרצע קעפּעלאַך און קורצע, שוואַרצע סנעבעלאַך, און זיצן אַף שעהנוויז אויף די מיט פראָסט באַדעקטע צווייגעלאַך און צוויטשערן לעבעדיק, לוסטיק, טיילנדיק דערביי פּאַוואָלינקע, ניט געאיילט די קערנדלאַך פון די פּירות. דערהויפּט איז אינטערעסאַנט צוצוקוקן זיך, בשעת די דאָזיקע לעבעדיגע באַליעבטערע פּליהט מיט אַמאָל צו אויף אַ קאַלינע. פון די פּירות נעמען זיי בלויז אַרויס די קערנדלאַך און דאָס איבעריגע וואַרפן זיי אַוועק, אַזוי אַז אונטער אַ קאַלינע, וואו ס'האָט זיך אויפן בעל־הבתישן אופן מכבד געווען די דאָזיגע לוסטיקע חברה קאָנט איר אין אַ האַלבע שעה אַרום געפינען אַ גאַנצן באַרג אויסגע־שיילטע קאַלינעס.

אין האַרבסט קענען נאָך די פייגעלאַך עפּעס וואָס געפינען עסן, נאָר אַז ס'קומט דער ווינטער אין די פעלדער, אויף וועלכע זיי פלעגן אויפקלייבן די איבער־

*) סניעגירי.

געבליבענע קערנדלאך, ווערן באַדעקט מיט סניי, קומט אויף די פייגעלאך זעהר א שלעכטע צייט. און אז די צווייגן פון די ביימער ווערן פאַרפרוירן אין א דין הייטעלע איז פאַרשליסט צו די אלע שפעלטעלאך און

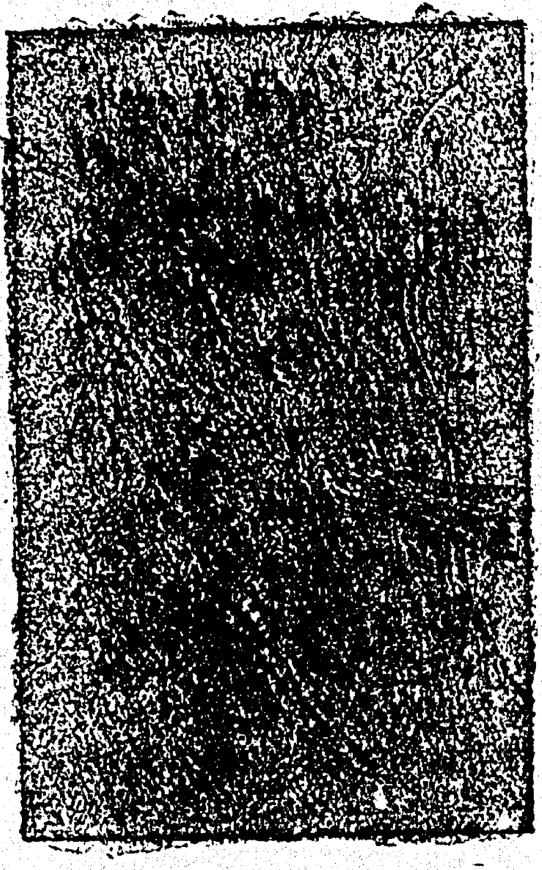

דאָס פייגעלע.

שפארינקעלאַך, פון וואנעט די פייגעלאך פליען אַרויס באַקומען פאַרשיידענערליי איעלאך פון די אינזעקטן, דעמאלט ווערט סוין גאר שלעכט. דעמאָלט קענט איר

גאַנץ אָפּט געפינען אויפן שניי טויטע פייגעלאַך, וואָס זענען געבאַך אומגעקומען פון הונגער און קעלט. די פעדערלאַך ביים שנעבעלע זענען אָפּגעריבן — אַ סימן, אַז דאָס אומגליקלאַכע פייגעלע האָט געבאַך מיט די לעצטע כּוחות געאַרבעט מיטן שנעבעלע, דורכצובויערן דאָס אייז־הייטעלע אויף די צווייגעלאַך און האָט עס ניט געקענט בייקומען.

אַז דאָס פייגעלע איז זאַט, קאָן עס זעהר לייכט אַריבערטראָגן די קעלט. אַפילו אַזעלכע קליינטשקע פייגעלאַך ווי די קריינדעלאַך און די שפּרענקעלאַך טראָגן אַריבער די גרעסטע קעלטן פון אונזער שווערן ווינטער. נאָר די פייגעלאַך קומען אום אין ווינטער דער־פאַר, ווייל ס׳פעלט זיי אויס עסן, און אַז דאָס פייגעלע איז הונגעריק קאָן דאָס ניט אַריבערטראָגן קיין קעלט. זוכנדיק פאַר זיך וואָס צו עסן, קומען די פייגעלאַך אַלץ נעהענטער און נעהענטער צו אונזערע הייזער, און אָט דאָ קאָנען מיר זיי קומען צו הילף און געבן זיי די מינ לאַכקייט אַריבערצוטראָגן דאָס שווערע שטיקל צייט און אויף אַזאַ אופן זיי אָפּצאָלן פאַר דער אומגעהייערער טובֿה, וואָס זיי טוען אונז, פאַרטיליגנדיק די שעדלאַכע אינזעקטן, די מחבלים פון אונזער האָב.און.גוטס אויף די פעלדער און אין די גערטענער, און פאַר דעם פאַרגע־ניגן, וואָס זיי פאַרשאַפן אונז מיט זייער פריילאַכן, האַרציקן געזאַנג.

און דאָס צו טאָן דאַרף מען גאָר קיין סך ניט האָבן: קלייבט צונויף די דאַרע שטיקלאַך ברויט, ברעקלאַך און אַנדערע זאַכן, וואָס פאַרבלייבן נאָכן עסן, לייגט דערצו

נאָך צו אַ הייפּעלע קאָנאָפּלע: און אָט האָט איר אַז אויסגעצייכנטן מאָלצייט פאַר די זוימענעסנדיקע פייגעלאַך. און פאר די, וואָס שפּייזן זיך מיט אינזעקטן - שאַפט אַ שטיקל חלב אָדער פעטס. קלייבט אויס אַ פריי שטיקל פּלאַץ אין סאָד, אָדער אין הויף, ראַמט עס אָפּ פון שניי און שטעלט אוועק דאָס עסן; איר אַליין קענט זיך שטיין

די פינקעלאך אויפן ביינדל.

פונדערווייטנס און צוקוקן זיך, ווי די פייגעלאַך וועלן קומען צו פליהען און מיט וואָס פאַר אַ פרייד זיי וועלן זיך נעמען צו דער סעודה. און אַז איר וועט דאָס טאָן אַלע טאָג אין איין און דערזעלביקער צייט, וועלן זיי זיך גיך צוגעוואוינען צו קומען צו פליהען צו דער צייט

און וועלן אפילו שוין ווארטן אויף איך, ביז איר וועט זיי דערלאנגן דאָס עסן. און אויב איר ווילט, קאָנט איר נאָך טאָן אט-וואָס: בינדט צו צו א צווייגעלע א שטרי-קעלע און חענגט אויף דעם אויף א שטיקל פעטס אָדער א ביינדל, אויף וועלכן ס'איז נאָך פארבליבן א שטיקל פלייש; איז אט וועט איר פאר זיך זעהן א שיין בילד, ווי די פינקעלאך קלעטערן געשיקט אויפן שטריקעלע מיט די קעפעלאך אראָפ, אָדער זיי כאפן זיך נאָר אן מיט זייערע דינע פיסעלאך אין ביינדל און בלייבן הענגען אין דער לופטן און וויגן זיך הין און הער, פיקנדיק דערביי מיט זייערע שנעבעלאך אין ביינדל אָדער אין שטיקל פעטס.

נאָר איר מוזט זעהן זאָרגן דערפאַר, אז די קאַץ זאָל ניט קענען צוקומען צו אייערע געסט, אניט וועלן די פייגעלאך אויפהערן צו קומען צו איך. צומבעסטען איז אויעקצושטעלן דאָס עסן אויף א ברעט און זי אָנשלאָגן אויף איינעם אָדער אויף פיר קלעצלאך, יעדער קלעצעל, ווידער, דארף מען באשלאָגן מיט צוועקעס, דעמאָלט מעגט איר זיין זיכער, אַז קיין שום קאַץ אין דער וועלט וועט ניט וואגן צו באאומרוהיגן די פייגעלאך. די ליב-האָבער פון פייגל בויען אויס אויף די דאָזיגע קלעצלאך גאנצע שטיבעלאך, מיט ווענט, מיט א דאַך און אַ טירל, דורך וועלכן זיי שטעלן אַריין דאָס עסן; אין די ווענט-לאַך מאַכן זיי קליינינקע לעכעלאַך, ס'זאָלן קענען אריין בלויז די קליינטשקע פייגעלאך, אָבער ניט קיין ראָבן, וועלכע קענען נאָך אלצדינג אויפעסן און קריוודען די קלענערע פייגעלאך. אט די דאָזיגע שטיבעלאַך קענען

דינען ניט נאָר פאַר אַ עס־שטוב פאַר די פייגעלאַך, נאָר אויך פאַר אַ וואַרימער היים, וואו זיי קענען פאַרברענגען די לאַנגע, קאַלטע ווינטער־נעכט.

„איינמאָל אין אַ קאַלטער ווינטער־נאַכט", — דערציילט איינער, אַ ליבהאָבער פון פייגל, — בין איך מיט אַ לאַמ־טערן אין האַנט אַרויסגעגאַנגען אין סאָד אַריין, אַ קוק טאָן אויפן שטיבעלע, וואָס איך האָב געמאַכט פאַר די פייגעלאַך, און דאָס, וואָס איך האָב געזען, האָט מיר אַן איבעריגס מאָל באַוויזן, ווי נייטיק ס'איז דאָס שטיבעלע פאַר די אומגליקלאַכע פייגעלאַך, וואָס פרירן געבאַך אין אַזאַ קאַלטן דרויסן. עטלאַכע פינקעלאַך האָבן זיך פאַרקליבן אַהין, ווער אין אַ ווינקעלע, ווער אויפן שטענגעלע, אַריינגעשטעקט די קעפּלאַך אונטער די וואַרימע פליגעלאַך, די פעדערלאַך אָנגעבלאָזן, און געכאַפּט אַ געשמאַקן דרימל! אַן אַנדערש מאָל האָב איך דאָרט געטראָפן עטלאַכע וואָראָבייטשיקעס, וואָס האָבן דאָרט געפינען אַ שוץ פון דער שרעקלאַכער זאַווערוכע, וואָס איז געווען אין יענער נאַכט".

אַ יינגעלע האָב איך געקענט, איז זיין גאַנץ לעבן געווען פייגעלאַך. אויפן גאַניק פון זייער שטוב האָט ער אָנגעשלאָגן אַ ברעט, אויף וועלכער ער פלעגט יעדן טאָג אויפשיטן סימניע און אַנדערע קערנדלאַך און די פייגע־לאַך האָבן אים שוין גוט געקענט און זיך שוין ניט געשראָקן פאַר אים, איינציגע פלעגן אַפילו נעמען דאָס עסן פון זיין האַנט. און אַז ס'איז געקומען שבת־שירה *) — פלעגט ער פאַר זיי מאַכן אַן אמתן יום־טוב. איינמאָל

---

*) אין אַ סך ערטער איז אַ מנהג שבת־שירה אַרויסשטעלן פאַר די פייגעלאַך טשאָלנט־קאַשע.

פרייטאָג פאַרנאַכט, האָט ער אויסגעבעטן ביי דער מוטער אַ טעפעלע קאַשע מיט פעטס, אַריינטאָן אַהין ברעקעלאַך ברויט, סימניע, קאַנאָפּליע, און געטרוקנטע קאַלינעס, דאָס אַלץ האָט ער גוט אויסגעמישט און אָנגעוואַרימט, נאָכדעם האָט ער עס מיט אַ קאָכלעפל אַרומגעשמירט אַרום די צווייגעלאַך פון בלויען מאַי, וואָס איז געוואַקסן ביים פענסטער פון זיין שלאָף צימער. די קאַשע מיטן פעטס וועט פאַרקילט ווערן און קיין שום ווינט און

שַׁבָּת־שִׁירָה.

זאַווערוכע האָט עס שוין ניט געקענט אַראָפּרייסן פון בוים. אַזוי אַז די פייגעלאַך פלעגן קומען און פּיקן די שיריים, וואָס איז זיי נאָך פאַרבליבן פון יום־טוב. נאָר מ'דאַרף זען, אַז דאָס פעטס זאָל ניט זיין שטאַרק הייס, אַניט קאָן דאָס שאַדן דיביימעלאַך און זיי קענען נאָך פאַרדאַרט ווערן.

ס'איז דאָ נאָך אַ פולע מיטלען, וואָס מ'קען אָנעמען, כדי צו לינדערן די נויט פון די פייגעלאַך אום ווינטער

און ווער ס'האָט באמת ליב אָט די דאָזיקע ליבע באַ-
שעפענישלעך, וועט תּמיד קענען צוטראַכטן אַזוינס, מיט
וואָס ער זאָל קענען באַהילפיק זיין זיינע קליינינקע פריינד.

אין איינע פון זיינע דערציילונגען: „פון וואָס די פייגעלעך האָבן געליטן", דערציילט דער רוסישער נאַטוראַליסט מ. נ. באָגדאַנאָוו: ס'איז געווען אין איין שיינעם, פראָסטיקן ווינטער-פריהמאָרגן. אין סאַד לעבן אונזער פענסטער האָט זיך צונויפגעקליבן אַ גאַנצע חבֿרה פייגעלעך: וואָראָבייטשיקעס, שניי-פייגעלעך, פינקעלעך, קריינדעלעך, זיי האָבן זיך צונויפגעקליבן אַ עצה האַלטן, וואָס זיי זאָלן טאָן. איבערנאַכט איז אויסגעפאַלן אַ טיפער שניי, און האָט באַדעקט די ערד און די ביימער; ס'איז אַפילו ניטאָ וואו צוצוזעצן זיך און אָפּרוהען אַ ווײַלע. זיצן די פייגעלעך אויפן שניי און וויסן נעבעך ניט וואָס צו טון.

האָבן די קינדערלעך, וואָס זענען געשטאַנען ביים פענסטער, דאָס אַלץ צוגעזעהן און רחמנות געקראָגן אויף די קליינטשינקע הונגעריגע פייגעלעך. באַלד איז שוין לעבן פענסטער געשטאַנען אַ איבערגעקערטער קאַסטן, אויף וועלכן זיי האָבן אַרויפגעשיט זאַמד און נאָכדעם פאַרשידענערליי קערנדלעך: קאָנאָפּליע, פּראָסע, האָבער און ברעקלעך ברויט. און אַליין זענען זיי צוגעפאַלן צו די שויבן, זעהן וואָס ס'וועט דאָ זיין. ס'גייען פאַרביי אַ פּאָר מינוט. די ערשטע האָט זיך אָנגערופן אַ פינקעלע. „פּין, פּין, טאַררראַק!" האָט זי אויסגערופן, אַרויפגעפלויגן אויפן קאַסטן און נאָך מיט מער פרייד אָנגעהויבן צו רופן די איבעריקע פייגעלעך. זיי האָבן אויף זיך

לאַנג ניט געלאָזט וואַרטן און אַלע מיט אַמאָל זענען זיי אַנגעפלויגן און זיך גענומען צו דער רייכער סעודה. אָפּגעגעסן, האָט חבֿרה גענומען צוויטשערן און זינגען אויף וואָס די וועלט שטייט.

פון דעמאָלט אָן, דערציילט באַנדאַנאָוו, האָבן שוין די פייגעלעך ניט געהאַט מער פון וואָס צו טרויערן. יעדן טאָג, און אין איין און דער זעלביקער צייט פלעגן זיי זיך צונויפפליִען צום פענצטער פון אונזער קינדערשטוב און אָפּעסן זייער מאָלצייט אויפן קאַסטן.

טראַכט זיך איין, קינדערלעך, יעדערער פון אייך קאָן דאָך אויך טאָן דאָס זעלבע!

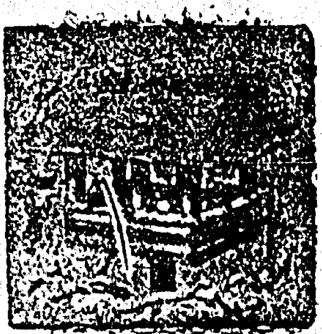

דאָס טויטע פייגעלע.

ס'איז געווען דער ערשטער טאָג שבועות. אַלע האָבן זיך געקליבן אין שול אַרײַן. די מאַמע האָט מיך לכּבֿוד יום־טוב אויסגעפּוצט אין מײַנע נײַע מלבושימלאַך: כאַמעטענע הייזלאַך, אַ בלוי זײַדן העמדל מיט אַן אַריבערגעלייגט מאַטראָסיש־קעלנערל, לאַקירטע שיכעלאַך און אַ נײַעס שטרויענעם קאַפּעליוש מיט ברייטע ראַנדן.

„נו איצט ביסטו שוין פאַרטיג, – האָט זי צו מיר געזאָגט, – גיי, זינו, צו דער באָבען און וועסט שוין מיט איר גיין אין שול אַרײַן".

די באָבע האָט געוואוינט אויף דער פּריציסקער גאַס אין אַ שיינעם הויף מיט אַ גרויסן סאָד. די באָבעשי איז געווען זעהר אַ גוטע, און ווי איך פלעג נאָר קומען צו איר פלעגט זי מיך מכבּד זײַן מיט „שבת־אויבס".

— באָבעניו — פלעג איך צו איר זאָגן, — ס'איז דאָך הײַנט מיטוואָך, ניט שבת!

— ס'מאַכט נישט אויס, שמאַליקל, נאַש עס געזונטער־הייט, שבת וועסטו דאָך זײַן בײַ דער מומע מעמצען, נו, טאָ לאָז דאָס שוין זײַן פאַר שבת, פאַרשטייסט?

יאָ, איך האָב פאַרשטאַנען און אָנגעפּאַקט פולע קעשענעס מיט באַרן, מיט עפּל, מיט פלוימען און מיט כּל־טוב.

געקומען צו דער באָבען, האָב איך זי געטראָפן אין שלאָפראָק. זי איז געווען אין קיד און זיך מיסב געווען מיט חנה-גיטלען, דער קעכין, וואס צוצוגרייטן צו דער מילכיקער סעודה. איך האָב געזעהן, אז ס'איז נאָך לאַנג צו וואַרטן, בין איך מיר דערווייל אַוועק אין סאַד אַריין, זעהן, וואָס ס'מאַכן דאָרט די בלומען, וועלכע איך האָב זעהר ליב געהאַט. און איצט איז דאָך שבועות, די רעכטע צייט פון נאַרציסן און טולפּאַנעס!

ס'איז געווען אַרום ניין א ויגער אינדערפריה. דער הימל איז בלוי ניט אַריינצוקוקן אין זיין העלער בלויקייט. אין פּוילישן-קלויסטער קלינגט מען און דער באָם-באָם הוידעט און ווינט זיך עפּעס אַזוי טרויעריק, גלייך ווי ער וואָלט געוויינט הייסן ווייסן פון אַלץ, וואָס ס'טוט זיך איצט אויף גאָטס ליכטיקער וועלט, וואו אַלץ לעבט און גרינט און בליהט. פון די ביימער הערט זיך דאָס פריידעוודיקע צוויטשערן פון די פייגעלאַך. ס'פליהט פאַרביי מיר דורך א מאַי-זשוק און זשומעט מיר גלייך אין אויער אַריין: „וואָס שטייסטו דו, ליימענער גולם, ס'איז דאָך עפּעס יום-טוב, ס'איז פריילינג, קום לאָמיר לויפן"! און איך בין געלאָפן. די שטעזשקעס זענען באַשאָטן מיט גאָלד-זאַמד און זעהן אויס אַזוי יום-טובדיק, און איך לויף איבער זיי און טאַנץ אַזש אונטער פאַר פרייד: „אַך, ווי גוט דאָ איז... א מחיה!" און אָט זענען זיי, די קונדסים; מיינע ליבע, שיינינקע טולפּאַנעס האָבן שוין זייערע קנאָספּעס צעעפנט און וואַפן אַיין אין זיך יעדן קוש, וואָס דאָס מילדע שטיפעריסע ווינטעלע ברענגט זיי פון דער זון אַראָפּ, און זיי ענטפערן מיט א

ליבן שמייכל און מיט אַ געשמאַקן, וואַרימען ריח. מער לויפן האָב איך שוין ניט געקענט. איך האָב זיך אָנגע-בויגן צו מיינע ליבע בלימעלאַך, און פון זייערע חנעווי-דיקע בעכערלאַך געשעפּט דעם איידעלן געשמאַקן ריח. אוי, ווי איך האָב ליב טולפּאַנעס!

פלוצלונג איז פאַרביי מיר דורכגעפלויגן אַ פייגעלע, אַזוי נאָהענט, אַז ס'האָט מיך אַזש אָנגערירט מיטן פליגעלע און האָט מיך איבערגעשראָקן. דאָס פייגעלע איז געפלויגן אַלץ נידעריקער און נידעריקער, ביז ס'איז אַראָפּ אויפן גרעלן זאַמד, וואָס האָט אויסגעזעהן, ווי אַ

גאָלדן רעמל אַרום די בייטן בלומען. איך האָב באַלד פאַרגעסן די בלומען און איך ווייס ניסט, וואָס ס'איז דעמאָלט־מיט מיר געשעהן! איך האָב געכאַפּט אַ שטיק צינגל, און... באַלד איז שוין דאָס פייגעלע געלעגן אויפן זאַמד און זיך געצאַפּלט. פון פרייד, וואָס איך האָב אַזוי גוט געצילט, האָב איך זיך פייל אויסן בויגן געלאָזט לויפן צום פייגעלע און בין געבליבן שטיין ווי אַ פאַרשטיינערטער.

אויפן זאַמד איז געלעגען אַ שיין קליין פייגעלע מיט

אַ געפּלעטן קעפּל. די שוואַרצינקע אייגעלעך האַלב אָפֿן; פֿונ׳ם פּיסקעלע, וואָס האָט זיך נאָך געצאַפּלט, האָט זיך געזען אַ קליינער טראָפּן בלוט...

מיין ליב, האַרציק פּייגעלע... וואָס האָב איך נעבעך געהאַט צו דיר!..

דו מוזט עפּעס האָבן קינדערלעך, ברעקעלעך... זיי וועלן נעבעך גוואַרטן אויף דער מאַמען...

די זון האָט געלויכטן און געוואַרעמט און געשעפּט נחת פֿון אַלץ, וואָס גרינט און בליִעט. זי שיקט אַראָפּ אירע מילדע חנעוודיקע שטראַלן אויסצוקושן יעדעס בלעטעלע, יעדעס בלימעלע... און די פֿייגעלאַך זינגען אַזוי שיין... אין שול וועט דער חזן באַלד אָנהייבן צו זאָגן „אַקדמות"... און איך... מיר איז פֿינצטער אין די אויגן... איך בין אַ גזלן, אַ מערדער, אַ רוצח! וואָס האָב איך געהאַט צו דעם דאָזיקן פֿייגעלע? טרערן האָבן זיך מיר געשטעלט אין די אויגן.

אויסגראָבן אַ גריבעלע, נעמען אַ פּאָר צווייגעלעך, אַ קוש טאָן דאָס אומגליקלעכע פֿייגעלע און עס אַריינלייגן אין גריבעלע — דאָס אַלץ האָט געדויערט ניסט מער ווי צוויי-דריי מינוט...

און דאָ הער איך זיך פֿון גאַניק דער באָבעניוס קול:

— שמואליק, שמואליק, וווּ ביסטו?

שנעל, שנעל! ס׳דאַרף פֿאַרשיטן דאָס גריבעלע, אויסגלייכן די ערד, אָט אַזוי! איצט אַ פּאָר נאַרציסן... טולפּאַנעס... פֿערטנסקעס — און שיין! נאָך יום-טוב וועל איך אַ בימעלע פֿלאַנצן, יאָ-יאָ!

— שמואליק, זעה נאָר, וווּ איז ער דאָרט?

— אַט באַלד, באָבעניו!

און אַט בין איך שוין אויפֿן גאַניק און גיי אין שול אַריין. די באָבע נעמט מיך פֿאַר דער האַנט און קוקט אויף מיר.

— ווער נאַר, שמואליקל, וואָס איז דיר? וואָס ביסטו אַזוי בלייך!

— גאָרניסט, באָבעניו... גאָרניסט...

און קיינער ווייסט נישט פֿון מיין סוד... קיינער ניט...

און ביז היינט נאָך, קום איך נאָר אין אונזער סאָד, גיי איך גלייך צו יענעם ווינקל, וווּ ס'וואַקסט דער בלויער מאַי. איך קוק אויף דעם ביימעלע און דערמאָן מיך אין דעם אומגליקלעכן פֿייגעלע, מיט'ן אָפֿענעם פּיסקעלע, מיטן טראָפּן בלוט אויף דעם...

ניין, קיינמאָל, קיינמאָל וועל איך דאָס ניט פֿאַרגעסן! ...

דאָס וואַלד־פייגעלע.

היינטיקן זומער זענען מיר צום ערשטן מאָל געפאָרן צום פעטער וועלוועלען צו גאַסט אין דאָרף אַריין. דער פעטער איז געווען אַ וואַלד־סוחר און האָט אויך געהאַט אַן אייגענעם טאַרטאַק. איינמאָל האָט ער אונז מיטגענומען מיט זיך אין וואַלד אַריין, כּדי מיר זאָלן זיך באַקענען מיט דער אַרבעט אין וואַלד און אויפן טאַרטאַק.

די פּויערים האָבן גראָד געהאַקט אַ שטיק וואַלד, וואו ס'האָבן זיך אויסגעהאַלטן אַ פולע פייגעלאַך. די ביימער זענען געפאַלן און די נעסטן זענען חרוב געוואָרן. ס'איז געווען אַרום הבועת־צייט און אין די נעסטן האָבן זיך געפונען די יונגינקע פייגעלאַך, וואָס האָבן זיך אָקאָרשט געהאַט אויסגעשיילט פון די אייער. די עלטערן האָבן נעבאַך ניט געוואָלט פאַרלאָזן זייערע אומגליקלעכע קינדערלאַך; זיי האָבן זיך אַראָפּגעלאָזט נידעריק צו דער ערד אַראָפּ, זיך געדרייט אַרום די קעפּ פון די אַרבעטער און האָבן זיך געצאַפּלט, סטאַרענדיק זיך צו קומען צו הילף זייערע קינדערלאַך. ביי די סקאָצימלאַך, איז דאָס געווען אַן אֶמתער יום־טוב: קיינמאָל איז זיי נאָך אַזוי לייכט ניט אָנגעקומען צו כאַפּן פייגעלאַך, ווי איצט, און אַפילו אומגליקלעכע פייגעלאַך זענען טאַקע אַריינגעפאַלן צו זיי אין די הענט.

איינס פון די דאָזיקע פייגעלאַך איז אַריינגעפאַלן אויך צו אונז. יאַנעק, דעם וואַלד שומרס יינגעלע, האָט עס אונז געבראַכט אַ מַתָּנָה. דאָס פייגעלע איז געווען ענלאַך אויף אַ שוועלבעלע: עס האָט אויך געהאַט לאַנגע פליגעלאַך, פונקט אַזאַ קעפּעלע, נאָר די פעדעלאַך זענען געווען טונקעלע און ס'איז ניט געווען אַזוי שיין און רירעוודיק ווי דאָס שוועלבעלע. דאָס פייגעלע האָט מען, ווייזט אויס, געווען אָנגעמוטשעט, איידער מ'האָט עס געבראַכט צו אונז: די איינעלאַך זענען ביי דעם געווען פאַרמאַכט, די פעדערלאַך אָנגעבלאָזן און עס האָט אפילו ניט געפרווט צו באַפרייען זיך פון אונזערע הענט.

מיר האָבן גענומען אַ פודעלע עם אויסגעבעט מיט וואַטע און אַהין אַריינגעליינט דאָס פייגעלע. מיר האָבן אַפילו געפרווט איר געבן עפעס עסן און טרינקען, אָבער דאָס פייגעלע האָט זיך צו דעם אַפילו ניט צוגערירט. עס האָט זיך פאַרקליבן אין אַ ווינקעלע און פאַרמאַכט די איינעלאַך.

פונדעסטוועגן האָבן מיר גענומען אַ גלעזעלע וואַסער, אַריינגעטאָן אַהין עטלאַכע פליגן און עס אַריינגעשטעלט אין דעם פודעלע אַריין. אַליין, ווידער, האָבן מיר זיך געשטאַרעט ניט צוצוגיין נאָהענט צום פייגעלע, כְּדֵי עס ניט איבערצושרעקן, נאָר פון דערווייטנס האָבן מיר זיך צוגעקוקט, וואָס עס טוט.

און ווי גליקלאַך זענען מיר געווען, אַז אין אַ פּאָר שָׁעָה אַרום האָט זיך דאָס פייגעלע אויפגעשטעלט, זיך אָנגעטרונקען מיט וואַסער און פאַרביסן מיט אַ פּאָר פליגן!

מיר האָבן זעהר ליב באַקומען אונזער פייגעלע און עס געהיט ווי דאָס אויג אין קאָפּ. דער עיקר האָבן מיר מורא געהאַט פאַר דעם אַלטן חיהנער.פּרעסער, רֶב קעצל גנב,

וועלכן מיר האָבן פון דעמאָלט אָן אפילו אויף דער שוועל ניט געלאָזט.

מיר האָבן עס גע. פילעוועט מיט פליגן און עס אָפּט אַרויסגעטראָגן אין סאַד אַריין און עס געזעצט אויפן גראָז. דאָס פייגעלע האָט ניט געקענט פליהען און קוים געמאַכט אַ פּאָר טריט ווייטער פון אונז. עס האָט געהאַט זעהר דינינקע, קורצינקע פיסעלאַך און ס'איז איר זעהר שווער געווען צו גיין אויף דער ערד. דאָס פייגעלע האָט זיך זעהר גיך צוגעוואוינט צו אונז, פלעגט רוהיג זיצן ביי אונז אויף די קני און עסן פון די הענט.

אָט אזוי האָט עס ביי אונז געלעבט ביז סוף זומער. מיר האָבן שוין געמיינט, אַז ס'וועט אונז שוין קיינמאָל ניט פאַרלאָזן. דעם אומגליקלאַכן פייגעלע איז שוין מער ניט באַשערט געווען אויפצוהייבן זיך און אַוועקפליהען ווייט-ווייט, ערגיץ אין די וואַרימע לענדער אַריין, ווייל די פליגעלאַך ביי דעם זענען געווען שוואַכינקע און זיינען ניט געווען בכּוח עס אויפצוהייבן פון דער ערד. מיר זענען אפילו געווען זעהר צופרידן דערמיט: שוין צו שטאַרק האָבן מיר ליב באַקומען אונזער פייגעלע און ס'איז אונז שווער געווען צו שיידן זיך מיט דעם. מיר

האָבן זיך שוין אַפילו פאַרגעסטעלט, ווי מיר וועלן דאָס ברענגען צופירן אין שטאָט אַריין און עס האַלטן ביי אונז אין קינדערשטוב אויף דעם אַלמער.

און אָט איז געקומען דער טאָג, ווען מיר האָבן זיך געדאַרפט אומקערן צוריק אין שטאָט אַריין. וואָסיל האָט שוין עשפּאַנט די פערד און איך בין מיר אַרויסגעגאַנגען מיטן פייגעלע אין האַנט אויפן גאַניק: ס'האָט זיך מיר געוואָלט, אַז דאָס ליבינקע באַשעפעניש זאָל אַבּיסעלע אָפּאָטעמען אויף דער פרייער לופט און געזעגענען זיך מיטן וואַלד, איידער מיר וועלן עס אַריינזעצן אין שטייגל אַריין.

איך האָב עס געהאַלטן אין דער הייך, איבער מיין קאָפּ און דאָס פייגעלע איז זיך רוהיג געזעסן אויף מיין האַנט. נאָר מיט אַמאָל האָט זיך עס אַהייב געטאָן פון אָרט, זיך אַ שטעל געטאָן אויף די פיסעלאַך, אַרומגעקוקט זיך אויף אַלע זייטן, זיך פריילאַך צעצווייטשערט, אויסגעשפרייט פריהער איין פליגעלע, נאָכדעם דאָס צווייטע און גיך-גיך זיך גענומען טראָגן פריהער נידעריק פון דער ערד און וואָס ווייטער אַלץ העכער און העכער, ביז ס'איז פאַרפאַלן געוואָרן אין דער בלויער ווייטקייט.

דאָס האָט מיך אויף אַזוי פיל איבערראַשט, אַז אַ לאַנגע צייט בין איך נאָך געשטאַנען און נאָכגעקוקט מיין ליב

פייגעלע, איך בין געשטאַנען און זיך ניט געריירט פון אָרט. ווי איך וואָלט וואַרטן, אַז אָט־אָט וועט זיך עס ווידער באַווייזן און זיך אומקערן צוריק צו מיר. נאָר דאָ האָט מען מיך גערופן אין שטוב אַריין: די בריטשקע איז שוין געשפּאַנט און מ'דאַרף זיך געזעגענען און פאָרן. אין מיטן שטוב אויפן טיש איז געשטאַנען דאָס פּוסטע שטייגעלע, וואָס מ'האָט צוגעגרייט פאַרן פייגעלע. ניין, מער האָב איך זיך שוין ניט געקענט איינהאַלטן און מיט טרערן אין די אויגן האָב איך גענומען דערציילן, וואָס ס'האָט געטראָפן מיטן פייגעלע, ווי ס'איז אוועקגעפלויגן פון מיר.

און נאָך אַ לאַנגע צייט נאָך דער דאָזיקער מַעֲשֶׂה האָב איך בשום אופן ניט געקענט פאַרשטיין, ווי אַזוי האָט דאָס פייגעלע מיט אַמאָל געקענט אַזוי גיך און געשיקט אוועקפליִען, אין דער צייט, וואָס אין מֶשֶך פון אַ גאַנצן זומער האָט עס אַפילו איינמאָל ניט געפּרוּווט אַ ריר טאָן מיט אַ פליגעלע. ערשט אין עטלעכע יאָר אַרום האָב איך זיך דערוואוסט, אַז ס'זענען פאַראַן אַפולע פייגעלאַך, וואָס קענען זיך ניט אויפהייבן גלייך פון דער ערד און אוועקפליִען און דעריבער זעצן זיי זיך טאַקע קיינמאָל ניט אויף דער ערד. אָבער פון וואָס פאַראַ ניט איז הויכן אָרט, פון אַ פאַרקאַן, פון אַ צווייגל פון בוים, פון דאַך הייבן זיי זיך לייכט אויף און פליִען אוועק. און אָט האָט זיך אונזער ליב פייגעלע אויך ניט געקענט אויפהייבן גלייך פון דער ערד, און ווי נאָר איך האָב עס אויפגעהייבן אין דער הייך איז עס גלייך

אװעקגעפלױגן צוריק צו זיך אַהײם — אין װאַלד אַרײַן.
איצט װײס איך אױך, אַז אונזער פײגעלע איז מסתּמא
געװען אַ נאַכט־שװאַלב *).

אינהאלט:

דאָס הונגעריקע פייגעלע פון דעפפענבאך 3

אונזער ווינטער־פייגעלעך פריי נאָך פראָפ. ה. ג. לונאָוו. 5

דאָס שוטע פייגעלע . . „ דר. קאינאָראָדאָו. . 21

דאָס וואלד פייגעלע „ י. ווארבונאָווא. 26

1745

פאַרלאַג „אָנהייב“.

1. מייזעלע שאַרפציינדל און וואָראָבייטשיק נגיד פרייז 50 ק.
2. ר׳מרדכילע. שלמה המלך און דער אַשמדאי „ 60 ק.
3. האַנס אַנדערסען. דוימעלע. „ 1 ר.
4. ד׳אַמיטשיס. ווי אַזוי אַ ייִנגל איז ארום-געגאַנגען אַרום זיין קראַנקן טאַטן „ 50 ק.
5. אַ מעשה וועגן פּעטער קוואַק, ווי ער האָט געלעבט און וואָס ס׳האָט זיך מיט אים פאַרלאָפן „ 75 ק
6. פייגעלאַך „ 1 ר.
7. ד׳אַמיטשיס. דער קליינער פלאָרענטיִשער איבערשרייבער „ 50 ק.
8. שלמה המלכס משפט „ 40 ק.
9. ביי די מוראַשקעס צו גאַסט „ 1.25 ר.
10. דאָס קוכעלע „ 50 ק.
11. אַמי פאַלם. לאַללי און איר הינטעלע פילקע „ 1.25 ר.
12. ע. סעטאָן-טאָמפּסאָן. דער פוקס און זייַן געזינדל „ 1.75 ר.

אויסשליסליכער פאַרקויף:

ביכער-לאַגער „קולטור-ליגע“, קיעוו,

גרויס-וואַסילקאָווער 43.

פרייז 1 רוב.